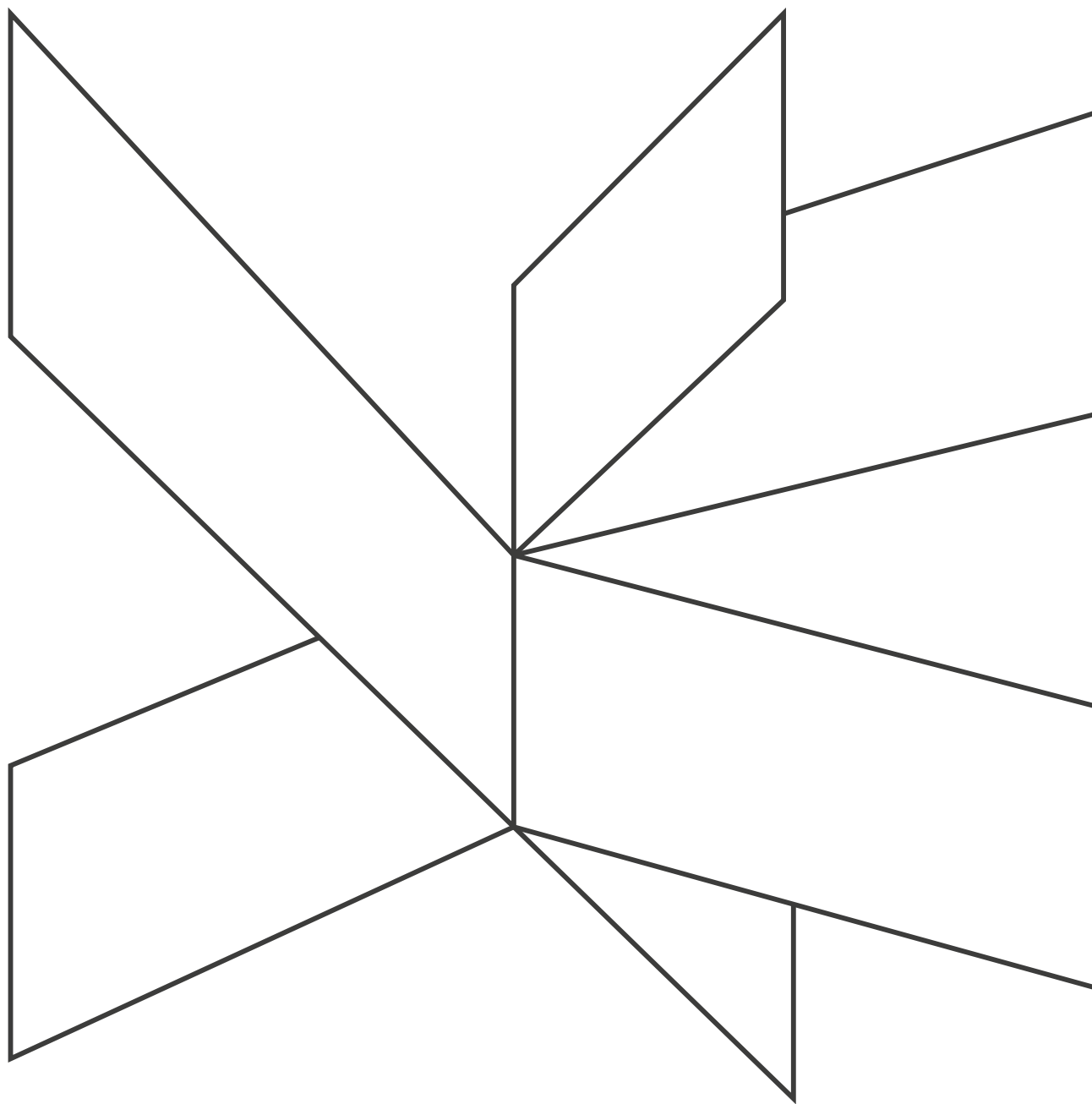


Strategisk udviklingsplan 2023
Diakoni og Socialpædagogik



Indhold

1	Strategisk analyse af uddannelsens kvalitet og relevans	1
1.1	Uddannelsesprofil – uddannelsens kvalitet	1
1.2	Professionsprofil – uddannelsens relevans	4
1.3	Muligheder og udfordringer på baggrund af analysen af uddannelsens kvalitet og relevans	5
<hr/>		
2	Strategisk tema og indsatsplan: Bæredygtighed	7
3	Strategisk tema og indsatsplan: Udvikling af undervisning i åndelig omsorg	8

1 Strategisk analyse af uddannelsens kvalitet og relevans

Den strategiske analyse omhandler arbejdet med kriterierne *kvalitet og relevans*, som er kendt fra VIAs kvalitetsarbejde. *Kvalitetskriteriet* relaterer sig til uddannelsens videngrundlag, indhold og tilrettelæggelse og *relevanskriteriet* til uddannelsens måde kontinuerligt at tilpasse uddannelsen til samfundsudviklingen og arbejdsmarkedets aktuelle og potentielle behov.

Den strategiske analyse resulterer i beskrivelsen af en *uddannelsesprofil*, der primært har fokus på uddannelsens *kvalitet*, samt en *professionsprofil*, der primært har fokus på uddannelsens *relevans*. Se yderligere information i "Vejledning til strategisk udviklingsplan 2023", som ligger på VIAs Medarbejderportal [her](#).

1.1 Uddannelsesprofil – uddannelsens kvalitet

Uddannelsesprofilen er uddannelsens refleksioner relateret til ansvaret for både at uddanne og danne studerende og til det at bedrive og udvikle professionsuddannelsen. Det handler om refleksioner rettet mod *uddannelse, undervisning og organisering* og de *internt og eksternt givne rammebetingelser*, der har indflydelse på uddannelsens strategiske udviklingsmuligheder.

Formålet med uddannelsen til professionsbachelor i Diakoni og socialpædagogik er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at udøve og udvikle pædagogisk og socialt omsorgsarbejde på professionelt niveau i det pædagogiske, sociale og diakonale arbejdsfelt samt sikre grundlag for videreuddannelse. (BEK nr. 775 af 04/07/2012)

Uddannelsen til professionsbachelor i Diakoni og socialpædagogik startede 1/8 2012, og den udbydes af professionshøjskolen VIA University College med udbudssted på Diakonhøjskolen i Aarhus. Uddannelsen er dimensioneret til 80 st./år – og der optages 50 % fra kvote 1 og 50 % fra kvote 2 ansøgere.

Uddannelsen til professionsbachelor i Diakoni og socialpædagogik sigter mod national og international beskæftigelse i hele det pædagogiske felt, med særlig vægt på det socialpædagogiske område samt det diakonale og kirkelige professionsområde, hvor der varetages udviklings- og omsorgsopgaver. Uddannelsens dimittender forventes selvstændigt at kunne planlægge, udøve, udvikle og lede pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde på professionelt niveau. Uddannelsens dimittender får ansættelse inden for det (social)pædagogiske område i kommuner og regioner samt inden for det sociale og diakonale arbejdsfelt.

Uddannelsen er normeret til 3,5 år, hvilket svarer til 210 ECTS-point fordelt på 135 ECTS i teori og 75 ECTS i praktik i 10 uger og to gange 6 måneder.

Uddannelsesperspektivet

De studerende undervises i hold på 35-40 studerende. Undervisningen er bygget op omkring konfrontationstimer, gruppearbejde, cases, feltstudier, projektarbejde og vejledning. En del af undervisningen er problembaseret i samarbejde med aftagerfeltet.

Uddannelsens mål og rammer forsøges opnået ved detaljeret studieplanlægning, hvor de studerendes læ-

ring er omdrejningspunktet. Der udarbejdes en detaljeret undervisningsplan for hvert enkelt undervisningsmodul. Den indeholder planer for den daglige undervisning, faglige temadage, fælles arrangementer og studietilbud, evalueringserfaringer fra tidligere moduler, præcisering af læringsmål og krav til eksamen. De studerende har på it-plattformen adgang til såvel den samlede modulplan som den daglige detaljerede undervisningsplan med time- og indholdsoversigt, studieaktivitetsmodel, forberedelse etc.

I et forsøg på at sikre de studerende det bedst mulige uddannelsesforløb evalueres alle undervisningsmoduler skriftligt i efterårssemesteret. Praktikmoduler evalueres hvert semester. De studerendes evalueringer, resultaterne af modulprøver/eksamener, censorrapporter og undervisernes erfaringer sammenholdes, gennemgås og diskuteres i ledergruppen og efterfølgende i pædagogiske fora med henblik på at sikre, at de studerende opnår uddannelsens mål for læringsudbytte.

Læringsmiljø

At uddanne sig til at arbejde med mennesker kræver både evnen og lysten til at tale med, interagere med og leve sammen med andre mennesker. Derfor er undervisningen og læringsmiljøet (højskolekulturen, de mange fælles arrangementer etc.) også organiseret ud fra et fællesskabende og dialogisk læringsprincip. Det betyder, at undervisningen foregår i en vekselvirkning mellem underviser og studerende, mellem det individuelle og det fælles. Skal en sådan tilgang lykkes, fordrer det, at såvel den enkelte studerende som det fælles uddannelsesmiljø er omdrejningspunktet.

Den studerendes udgangspunkt og forudsætninger skal tages alvorligt, og fællesskabslogikker skal dagsordensættes. Således er studentercentreret læring vigtig på uddannelsen, og den bringes i spil ifm. undervisning (dialog og samtale), systematisk arbejde med feedback, vejledning individuelt og i grupper, studiecafé, projektarbejde, valgmoduler, etc.

Herudover dagsordensættes en fællesskabets pædagogik, hvor fællesarrangementer, temadage etc. er en integreret del af uddannelsen. På Diakoni og socialpædagogik omtales dette som "højskolekulturen".

Sammentænkningen af den studentercentrerede læring og en fællesskabets pædagogik er i øvrigt en del af værdigrundlaget på Diakonhøjskolen, og uddannelsen prioriterer arbejdet med højskolekulturen og højskoletraditionen højt.

Organisering

Uddannelsen har 10 fuldtidsansatte undervisere og en uddannelsesleder og en forstander, som også underviser. Alle undervisere forestår undervisning, studievejledning, statusmøder i praktikken, bachelorvejledning og SPS. Underviserne indgår på skift i FoU arbejdet.

Videngrundlag

Uddannelsens videngrundlag bliver til i et samspil mellem praksis (aftagere, dimittender og studerende), undervisere og forskere. Vidensgrundlaget trækker således på praksis-, udviklings- og forskningsviden.

Praksisfeltet (aftagere, praktikinstitutioner, civilsamfundsorganisationer m.fl.) bidrager med opdateret viden om tendenser inden for professionen (praksisviden), udviklingsarbejde (udviklingsprojekter, FoU m.fl.) og udviklingsfora, bidrager med ny viden til brug for udvikling af professionen (udviklingsviden), forskningsfeltet (FoU, universitetet, forskningsinstitutioner m.fl.) bidrager med ny forskning og viden (forskningsviden), der er relevant for professionsfeltet.

De forskellige vidensformer supplerer hinanden og er med til at sikre et solidt vidensfundament for uddannelsen i Diakoni og socialpædagogik. Se under professionsprofil.

Udfordring og ny viden

Med VIAs strategi frem mod 2030, hvor VIA ønsker at være en videninstitution, der driver en bæredygtig udvikling, og den generelle tendens i samfundet til at arbejde med bæredygtighed er vi som uddannelse udfordret på at udvide vores videngrundlag om bæredygtighed og FN's verdensmål. Hvis vi skal være med til at tænke bæredygtighed ind i uddannelsen og professionsfeltet, kræver det ny viden og tilgange til undervisning.

Ny viden skal være med til at sikre kvalitet og relevans i uddannelsen, så vi svarer på nogle af de samfundsudfordringer, de studerende og aftagerne står over for. Arbejdet med at fremskaffe ny viden om bæredygtighed og FNs verdensmål skal kobles med det arbejde, vi allerede har sat i gang om internationalisering, så studerende oplever en systemisk og helhedsorienteret tilgang.

Derfor bliver et af de kommende fokusområder i et strategisk sigte at arbejde med bæredygtighed i uddannelsen.

1.2 Professionsprofil – uddannelsens relevans

Professionsprofilen er refleksioner relateret til uddannelsens relevans set i forhold til den/de kontekster, som professionen udøves i. Det er også refleksioner i forhold til de kompetencer, som de professionelle forventes at have for konstruktivt at kunne bidrage i løsningen af professionens og/samfundets udfordringer. Og det er refleksioner i forhold til de særlige kerneværdier og den etik, der er knyttet til professionen.

Professionens virkefelt er det diakonale, sociale og pædagogiske område.

Det betyder, at socialdiakonens kontekst både er offentlige, private og selvejende velfærdstilbud. Socialdiakonen samarbejder både med professionelle fagpersoner og frivillige aktører.

Socialdiakonen ansættes og arbejder inden for anbringelsesområdet, forsorgshjem og herberg, væresteder, aktivitetstilbud, botilbud (socialpsykiatri og mennesker med nedsat funktionsevne), Særlig Tilrettelagt Uddannelse, specialskoler, dagtilbuds- og SFO-området, frivilligkoordinering, støttekontaktperson/mentorfunktion m.fl.

De centrale aftagere er:

- kommuner og regioner
- civilsamfundsorganisationer
- selvejende institutioner
- private udbud

Socialdiakonens profession er sammenlignelig med socialpædagogens, og den trækker således på mange års professionsforståelse i forhold til pædagogisk og socialt omsorgsarbejde. Som velfærdsuddannelse er det en vedvarende professionsfaglig udfordring dels at sikre, at uddannelsen svarer på de udfordringer, som samfundet, professionen og aftagerfeltet efterspørger, dels at sikre et veldokumenteret vidgrundlag. Det er således vigtigt, ift. indhold, tilrettelæggelse og udvikling af uddannelsen at sikre den nødvendige praksis-, udviklings- og forskningsviden – og det gør vi ved at have tætte samarbejdsflader med praksis- og aftagerfelt, at deltage i FoU-arbejde og sikre den nødvendige kompetenceudvikling ift. professionsrelevante forsknings- og udviklingsarbejder.

Den seneste dimittendundersøgelse (2021) viser, at aftagerfeltet gerne ansætter socialdiakoner. Der er god beskæftigelsesstatus, og uddannelsens dimittender ansættes i professionsrelaterede jobs i den kommunale og private sektor. Dimittenderne angiver selv, at der er høj overensstemmelse mellem det, de har lært på uddannelsen, og de kompetencer der efterspørges.

Professionens primære formål er, med afsæt i et helhedsorienteret perspektiv, at varetage menneskers omsorgs-, udviklings- og læringsbehov. Uddannelsen knytter til ved "et udvidet omsorgsbegreb" (fysisk, psykisk, social, kulturel og åndelig omsorg), hvor etik og menneskesyn er centrale tematikker – og hvor socialpædagogisk og diakonal viden, færdigheder og kompetencer udgør fagligheden. Det betyder bl.a., at der arbejdes med, at mennesker skal have mulighed for at leve et værdigt og meningsfuldt liv, at der gives deltagelsesmuligheder og faciliteres bæredygtige fællesskaber, og at der skabes håb, tillid og nye muligheder i menneskers liv.

Uddannelsen har altid været tæt på aftagerfeltet (Diakonhøjskolens bestyrelse og uddannelsesudvalg består af aftagere og professionsudøvere, uddannelsen har et stort netværk af dimittender, der jævnligt mødes, flere undervisere sidder med i flere frivillige bestyrelser for diakonale organisationer og institutioner, alle undervisere er involveret i statusmøder i praktikker og er derved tæt på hvad praksis er optaget af etc.),

og arbejdet hermed er vigtigt at vedligeholde og udbygge. Diakonhøjskolens bestyrelse, uddannelsens uddannelsesudvalg, professionsrelevante uddannelsessamarbejder, nationale og internationale netværk bidrager med viden og analyser ift. professionen. Denne viden inddrages og er central i uddannelsesarbejdet og danner grundlag for nye initiativer, kompetenceudvikling etc.

Udvikling og relevans

Vi har igennem en årrække være i dialog med aftagerfeltet angående udvikling af undervisning inden for eksistentiel og åndelig omsorg. Aftagerfeltet påpeger et behov for, at nuværende og kommende medarbejdere udvikler en opmærksomhed og sensitivitet ift. menneskers livssyn og understøtter den andens eksistentielle og åndelige velbefindende. En del af de mennesker, som aftagerfeltet beskæftiger sig med, er i livskriser eller på andre måder i udsatte positioner, og det er ofte mennesker, der har brug for en eksistentiel og åndelig omsorg.

Der findes allerede viden om emnet inden for det sundhedsfaglige område og i det palliative arbejde. Der arbejdes også med den eksistentielle omsorg (helse) i uddannelser i Norge, ligesom der er danske forskere, der didaktisk har arbejdet med undringsværksteder og eksistenslaboratorier. Men der mangler viden om eksistentiel og åndelig omsorg i en socialpædagogisk sammenhæng, ligesom der mangler et didaktisk arbejde med at omsætte viden om eksistentiel og åndelig omsorg til undervisningsmoduler.

Arbejdet med eksistentiel- og åndelig omsorg ligger fint i forlængelse af Diakonhøjskolens tradition for at arbejde med livssyn, etik, sjælesorg og kreative didaktiske tilgange, og fokuset er dermed medvirkende til at udvikle uddannelsen og fastholde uddannelsens kvalitet og relevans.

1.3 Muligheder og udfordringer på baggrund af analysen af uddannelsens kvalitet og relevans

I den strategiske udviklingsplan 2021-2022 havde vi fokus på studieintensitet og feedback, frivillighed og internationalisering. Tiltag er implementeret i uddannelsen gennem studieordningen og undervisningsplaner, og det er temaer, vi stadig har fokus på og videreudvikler på.

Derudover har vi ud fra studieundersøgelsen og Tal om tal nogle opmærksomhedspunkter, vi løbende arbejder med: Studieintensitet og feedback, organiserede læringstilgange, overfladelæring og dybdelæring samt undervisernes erhvervs- og professionserfaring. Vi tilstræber, at undervisere er tilknyttet projekter i praksis og overvejer, om vi skal skabe rum til, at undervisere kan komme i en uge-praktik hos aftagerfeltet.

Vi har i den kommende periode valgt, i forhold til uddannelsens kvalitet og relevans, at fokusere strategisk på to udviklingsområder:

- Bæredygtighed
- Eksistentiel og åndelig omsorg

Bæredygtighed

Fokus på bæredygtighed tager sit udspring i VIAs strategi frem mod 2030, hvor VIA ønsker at være en videninstitution, der driver en bæredygtig udvikling.

Valget af fokus på bæredygtighed er normativt, fordi det er noget, vi som uddannelse mener, vi bør tage fat i for at bidrage til samfundsudviklingen. Men valget er også ud fra en deskriptiv eller analytisk tilgang, fordi vi kan se, at der er sociale og klimamæssige udfordringer, som kommende professionsudøvere også skal være med til at finde løsninger på og afhjælpe nogle af konsekvenserne af.

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling er i den nye studieordning for Pb. Diakoni og socialpædagogik blevet gjort til en ramme for uddannelsen. Verdensmålene inspirerer til socialt ansvar og til omsorg for den verden, uddannelsen er en del af. Målene opfordrer til udsyn og til solidaritet, og de inspirerer til overvejelser om ressourceforbrug og daglig drift, til uddannelse og undervisning. Som professionsudøvere er socialdiakonere med til at varetage dannelsen af fremtidens medborgere, lige som de er med til at facilitere ram-

mer og betingelser for hverdagsliv i pædagogiske miljøer. Socialdiakoner har dermed vigtige opgaver i forhold til at skabe engagement, handlekraft og håb hos de opvoksede generationer, og socialdiakonerne er vigtige i arbejdet med at sikre, at bæredygtighedsdagsordenen er en del af de pædagogiske sammenhænge og miljøer.

Fokus på bæredygtighed skal være med til fortsat at sikre kvaliteten og relevansen i uddannelsen, så vi er med til at svare på nogle af de store udfordringer, vores verden og dermed også de pædagogiske miljøer og institutioner står over for i årene, der kommer. Der ligger også en opgave i forlængelse af FNs verdensmål om at brede bæredygtighedsbegrebet ud, så det ikke alene handler om klima, men også om social bæredygtighed, hvilket ligger i tråd med uddannelsens DNA.

Som uddannelsesinstitution har vi et ønske om at arbejde med rammerne for uddannelsen, således at bygninger, udeområder og køkkenet også bidrager til at inspirere til bæredygtige valg. Derudover håber vi at kunne invitere en STU-uddannelse for 16-25-årige med udviklingshæmning for at bidrage til en social bæredygtighed, hvor aftagerfeltet bliver en del af uddannelseslivet på Diakonhøjskolen.

Eksistentiel og åndelig omsorg

På uddannelsen arbejder vi ud fra en helhedstænkning, der betyder, at mennesker har brug for fysisk, psykisk, social, kulturel og åndelig omsorg.

En stor del af vores aftagerfelt beskæftiger sig med mennesker, som af den ene eller anden grund oplever kriser og meningsstab. En del af aftagerfeltet møder også mennesker med en anden kultur og religion, for hvem religion og åndelighed er en naturlig måde at cope med kriser og lidelse på.

I lyset af at der i en dansk sammenhæng ikke er skabt viden om den eksistentielle og åndelige omsorg i en socialpædagogisk sammenhæng, ser vi et udækket behov.

En stor undersøgelse lavet af Forskningsgruppen "Eksistentiel og Åndelig Omsorg" på Syddansk Universitet peger på, at:

- 8 ud af 10 danskere har inden for den seneste måned mærket mindst ét stærkt eller meget stærkt åndeligt behov.
- 1/5 har rapporteret et religiøst behov.
- Det er især dem, der selv synes, de har en ringe sundhedstilstand, lav livstilfredshed og/eller dårlig trivsel, som i undersøgelsen viser sig at have større åndelige og eksistentielle behov.

Undersøgelser lavet af SDU peger også på, at i så sekulært et land som Danmark er der for mange mennesker en barriere for at yde en åndelig og eksistentiel omsorg, fordi mange mennesker ikke har et sprog for det åndelige.

På baggrund af SDUs forskning har vi foretaget en rundspørge hos aftagerfeltet (Blå Kors, Kirkens Korshær, Jysk Børneforsorg, KFUMs Sociale Arbejde) angående behovet for at arbejde mere fokuseret med emnet, og de bekræfter, at der er behov for medarbejdere, der udvikler en opmærksomhed og sensitivitet ift. menneskers livssyn – og understøtter menneskers eksistentielle og åndelige velbefindende. De tilkendegiver også, at deres medarbejdere har brug for efteruddannelse inden for emnet.

Det strategiske fokus på eksistentiel og åndelig omsorg skal være med til at udvikle uddannelsens kvalitet og relevans i forhold til aftagerfeltets behov.

Den strategiske indsats går på at deltage i forskning og udvikling i relevante fora, herunder VIA, hvor vi deltager i et nyt FoU-program om eksistentiel og åndelig omsorg, i at udvikle undervisning og på sigt at udvikler efteruddannelse i eksistentiel og åndelig omsorg.

Udviklingen sker i samarbejde med aftagerfeltet, VIAs forskning og udviklingsprogram og med deltagelse af Syddansk Universitet i vores følgegruppe.

2 Strategisk tema og indsatsplan: Bæredygtighed

Indsatsplan

Hvilken indsats sætter vi i gang?	Hvad vil vi gerne opnå med indsatsen?	Hvilke tegn fortæller os, om vi er på rette veje?	Status på indsatsen
Uddannelse af studerende til Verdensmålsambassadører gennem VIA	Studerende får lov til at gå i dybden med Verdensmålene. Håbet er, at studerende engagerer sig i Verdensmålene og bringer viden og gejst ind på uddannelsen.	Antal studerende der deltager og de handlinger, de gør på skolen med inspiration fra kurset	Én studerende deltager i forløbet i dette semester. Vi afventer det videre forløb for Verdensmålsambassadørerne.
Undervisere skal på kurser i Verdensmål i undervisningen	Ny viden om temaet og ideer til undervisning	Antal undervisere, som deltager og implementering af viden i undervisningen	Én underviser har været på kursus, og endnu én er tilmeldt kurset i VIA.
Fokus på verdensmål og bæredygtighed i undervisningen	Bæredygtighed skal tænkes ind som et element på flere af modulerne, eksempelvis med natursyn, verdensvendthed og børn, verdensomsorg, bæredygtigt materialevalg, bæredygtige projekter.	Verdensmål og bæredygtighedstemaer indgår konkret i undervisningsplanerne. Vi samler i den pædagogiske udvikling op på progressionen i arbejdet med bæredygtighed	Vi er i gang, men vi skal løbende evaluere, om vi gør det på den rette måde, og vi skal løbende evaluere didaktikken.
Vi vil forsøge at tydeliggøre sammenhænge mellem diakoni, bæredygtighed og klima og nødvendigheden af, at fremtidens fagpersoner arbejder med bæredygtighedsperspektiver, der ikke kun har betydning lokalt men også globalt.	Vi vil sideløbende arbejde med et fokus på interkulturelle kompetencer, på forskellige måder i uddannelsens arbejde med bæredygtighed og FN's verdensmål. Vi vil forsøge at skabe engagement og involvering, der kan inspirere studerende til at arbejde med eget verdenssyn og forståelse og til refleksion over, hvordan vi indgår i verden og bidrager til en bæredygtig udvikling.	At vi på baggrund af forløb, studerendes engagement og evalueringer løbende justerer og udvikler videre på de moduler, hvor vi arbejder med kultur- og religionsmøde og bæredygtighedsdagsordener.	Vi er i gang med at udvikle moduler og nye samarbejdspartnere herunder Fredens Hus og DANIDAs Globus Pulje.

3 Strategisk tema og indsatsplan: Udvikling af undervisning i åndelig omsorg

Indsatsplan

Hvilken indsats sætter vi i gang?	Hvad vil vi gerne opnå med indsatsen?	Hvilke tegn fortæller os om vi er på rette veje?	Status på indsatsen
Udvikling af valgmodul i eksistentiel og åndelig omsorg	At de studerende får viden, kompetencer og færdigheder til at kunne yde eksistentiel og åndelig omsorg i praksis.	At der bliver lavet en undervisningsplan, didaktik, og at valgmodulet udbydes.	Undervisere er i gang med at forberede udvikling af undervisning. Fra 1.6.2024 afvikles første valgmodul.
Skabe ny viden om eksistentiel og åndelig omsorg målrettet mennesker i udsatte positioner	At der bliver skabt ny viden inden for området, og at vi får koblet eksisterende viden med aftagerfeltets målgrupper. At vi kan profilere uddannelsen på et nyt område inden for det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt.	Fortløbende møder med aftagerfeltet for at få input og eksempler til undervisning. Den nye viden skal indgå i modulerne. Udgivelse, som kan bruges i undervisning. Undervisere deltager i FoU-arbejdet under temaet åndelig omsorg.	Vi er i gang og arbejder videre i hele 2024.
Samarbejde med VID og Syddansk Universitet	Vi ønsker at indsamle de erfaringer og den viden, der allerede findes.	At vi får skabt kontakt til de forskellige organisationer. At de vil bidrage til udgivelser.	Vi har skabt en kontakt og afholdt møder med de forskellige interessenter.